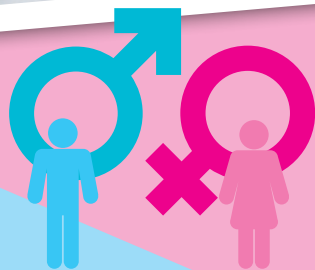

Må vi lege doktor?

En folder til forældre om seksuel udvikling
blandt børn i alderen 0-6 år

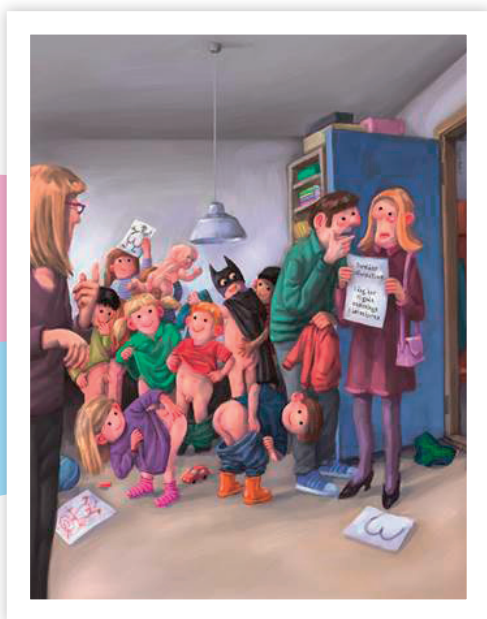

Sønderborg

Små børns seksualitet

Som forældre kan du flere gange i løbet af barnets opvækst opleve at blive mødt med spørgsmål, som handler om kønsforskelle og seksuel udvikling. Du vil måske opleve, at dit barn i alderen 2-6 år begynder at lege mere intime lege med sine legekammerater, og at børnene nogle gange gerne vil være alene på værelset. I disse situationer kan man som forældre nemt komme i tvivl om, hvordan man forholder sig til emnet, hvad der er normal adfærd, og hvor grænsen går i børnenes "doktorlege".

Forældre spiller en vigtig rolle i at støtte en sund udvikling hos barnet. Mange forældre efterspørger viden om børns almindelige seksuelle udvikling og trivsel. Folderen indeholder blandt andet syv gode råd og giver dig som forælder viden til bedre at kunne understøtte barnets seksuelle udvikling.

Børn har brug for kropskontakt

Lige fra fødslen har barnet et stort behov for kropskontakt. En stor del af barnets behov for omsorg er kropslig, hvilket eksempelvis ses, når barnet har behov for at blive trøstet af en voksen. Dette gælder også i daginstitutionen. Udvikling af seksualitet skal ses i sammenhæng med barnets samlede udvikling og personlighedsdannelse, og det er derfor vigtigt, at både forældre og pædagogisk personale understøtter en sund og naturlig seksuel udvikling hos barnet.

”Et seksuelt spørgsmål”

Den offentlige debat har igennem de seneste år været præget af et fokus på overgreb på børn og unge og en stigende opmærksomhed omkring fysisk berøring i daginstitutionen. Det har medført, at man i mange institutioner har indført regler omkring kropskontakt for at beskytte både børn og voksne. Det betyder også, at der hurtigt kan opstå misforståelser om, hvor grænsen går mellem naturlig kropslig nysgerrighed og grænseoverskridende adfærd blandt børn, hvilket kan være svært at agere i. Det kan være svært at agere i for både det pædagogiske personale og forældre. Samtidig er det vigtigt at have for øje, at manglende fysisk berøring tidligt i livet *kan* betyde, at barnet udvikler et problematisk forhold til egen krop, som det tager med ind i ungdomslivet.

Den naturlige seksuelle udvikling

Børn og voksnes seksualitet adskiller sig fra hinanden. Børns seksualitet er præget af nysgerrighed, leg, sanser, glæde ved følelser og fornemmelser i kroppen, mens voksnes seksualitet er langt mere målrettet og præget af lyst og begær. Det er derfor vigtigt, at vi som voksne ikke betragter barnets seksualitet som en miniudgave af voksnes seksualitet. Vi må ikke sammenligne børns seksuelle adfærd med voksnes seksuelle adfærd.

Doktorleg

Fundamentet for en sund seksualitet i ungdoms- og voksenlivet skabes i barndommen. Små børn er nysgerrige omkring krop og køn, og det er en del af barnets naturlige udvikling, at det udforsker egen og andres kroppe. Det er derfor helt normalt, at små børn i perioder piller ved egne kønsorganer, fordi det føles rart. Det er også helt normalt, at små børn leger ”doktorleg” med hinanden. Den eksperimenterende leg og adfærd medvirker nemlig til, at barnet udvikler kendskab til sig selv og andre og lærer at mærke forskel på lyst og ulyst. Det er et vigtigt udgangspunkt for at kunne indgå i nære relationer.

Normal seksuel adfærd

Babyer og småbørn 0-2 år

- Har et stort behov for fysisk kontakt
- Vil gerne udforske egen krop ved berøring
- Kan godt lide at være nøgen
- Kender ikke til blufærdighed
- Er nysgerrig omkring andres kroppe – både børn og voksne

Børn 3-6 år

- Vil gerne udforske og røre ved egen krop og kønsorganer
- Interesserer sig for forskellen mellem piger og drenge
- Stiller spørgsmål til kønsforskelle og hvordan man laver børn
- Leger ”doktorlege” med seksuelt indehold, hvor børnene undersøger hinanden – og bliver bevidste om, at legene er hemmelige
- Vil i perioder gerne vise sig frem, men begynder også at blive blufærdige
- Siger frække ord og har perioder, hvor ord som ’prut’, ’lort’, ’tissemand’ og ’tissekone’ er spændende

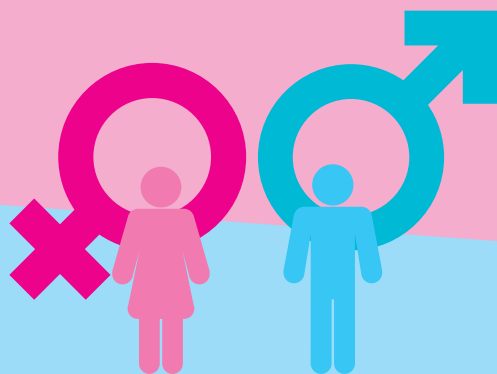

Syv gode råd

- 1.** Tal om kroppen og kønsforskelle på samme måde, som du taler om alt andet
- 2.** Vis barnet, at det altid er tilladt at spørge – selvom du ikke altid kan give et svar
- 3.** Respekter barnets grænser for berøring og lær barnet, at det altid er okay at sige fra overfor andre
- 4.** Giv enkle og letforståelige svar, der passer til barnets alder
- 5.** Vis barnet, at du ikke bliver sur, hvis det har deltaget i "doktorleg" eller fortæller om andre erfaringer af seksuel karakter
- 6.** Gør det let for barnet at fortælle om sine oplevelser ved at spørge roligt til, hvordan det foregik
- 7.** Vær opmærksom på, at når dit barn deltager i "doktorlege", så skal det være med børn, der er ligeværdige i alder, status og intellekt – fx gode venner, der ofte leger sammen

Kilde: Anna Louise Stevnshøj, "Må vi lege doktor?"

Kontakt

Hvis du kommer i tvivl om dit barns seksuelle udvikling og adfærd, er det en god ide at tale med sundhedsplejersken eller det pædagogiske personale i daginstitutionen. Du er også altid velkommen til at kontakte Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed.

Sundhedsplejen
Tlf.: 88 72 55 53

Dagligt tilbud og læring
Tlf.: 27 90 03 64